

SVENSK STANDARD

SS-EN 81-73:2020

**Säkerhetsregler för konstruktion och installation av hissar –
Speciella säkerhetsregler för person- och varupersonhissar –
Del 73: Hissars funktion i händelse av brand**

**Safety rules for the construction and installation of lifts –
Particular applications for passenger and goods passenger
lifts – Part 73: Behaviour of lifts in the event of fire**



sis Svenska
Institutet för
Standarder

Språk: svenska/Swedish
Utgåva: 3

Denna standard är såld av
SEK Svensk Elstandard som även lämnar
allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.
Postadress: SEK, Box 1284, 164 29 Kista
Telefon: 08-444 14 00.
E-post: sek@elstandard.se Internet: www.elstandard.se

Den här standarden kan hjälpa dig att effektivisera och kvalitetssäkra ditt arbete. SIS har fler tjänster att erbjuda dig för att underlätta tillämpningen av standarder i din verksamhet.

SIS Abonnemang

Snabb och enkel åtkomst till gällande standard med SIS Abonnemang, en prenumerationstjänst genom vilken din organisation får tillgång till all världens standarder, senaste uppdateringarna och där hela din organisation kan ta del av innehållet i prenumerationen.

Utbildning, event och publikationer

Vi erbjuder även utbildningar, rådgivning och event kring våra mest sålda standarder och frågor kopplade till utveckling av standarder. Vi ger också ut handböcker som underlättar ditt arbete med att använda en specifik standard.

Vill du delta i ett standardiseringsprojekt?

Genom att delta som expert i någon av SIS 300 tekniska kommittéer inom CEN (europeisk standardisering) och/eller ISO (internationell standardisering) har du möjlighet att påverka standardiseringsarbetet i frågor som är viktiga för din organisation. Välkommen att kontakta SIS för att få veta mer!

Kontakt

Skriv till kundservice@sis.se, besök sis.se eller ring 08 - 555 523 10

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör Svenska institutet för standarder, Stockholm, Sverige. Upphovsrätten och användningen av denna produkt regleras i slutanvändarlicensen som återfinns på sis.se/slutanvandarlicens och som du automatiskt blir bunden av när du använder produkten. För ordlista och förkortningar se sis.se/ordlista.

© Copyright Svenska institutet för standarder, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The copyright and use of this product is governed by the end-user licence agreement which you automatically will be bound to when using the product. You will find the licence at sis.se/enduserlicenseagreement.

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av Svenska institutet för standarder, telefon 08 - 555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Standarden är framtagen av kommittén för Hissar och rulltrappor, SIS/TK 211.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

Europastandarden EN 81-73:2020 gäller som svensk standard. Standarden fastställdes 2020-08-03 som SS-EN 81-73:2020 och har utgivits i den engelskspråkiga versionen. Detta dokument återger EN 81-73:2020 i svensk språkversion. De båda språkversionerna gäller parallellt.

Denna standard ersätter SS-EN 81-73:2016, utgåva 2.

The European Standard EN 81-73:2020 has the status of a Swedish Standard. The standard was approved and published 2020-08-03 as SS-EN 81-73:2020 in English. This document contains a Swedish language version of EN 81-73:2020. The two versions are valid in parallel.

This standard supersedes the Swedish Standard SS-EN 81-73:2016, edition 2.

LÄSANVISNINGAR FÖR STANDARDER

I dessa anvisningar behandlas huvudprinciperna för hur regler och yttre begränsningar anges i standardiseringsprodukter.

Krav

Ett krav är ett uttryck i ett dokumentets innehåll som anger objektivt verifierbara kriterier som ska uppfyllas och från vilka ingen avvikelse tillåts om efterlevnad av dokumentet ska kunna åberopas. Krav uttrycks med hjälpverbet **ska** (eller **ska inte** för förbud).

Rekommendation

En rekommendation är ett uttryck i ett dokumentets innehåll som anger en valmöjlighet eller ett tillvägagångssätt som bedöms vara särskilt lämpligt utan att nödvändigtvis nämna eller utesluta andra. Rekommendationer uttrycks med hjälpverbet **bör** (eller **bör inte** för avrådanden).

Instruktion

Instruktioner anges i imperativ form och används för att ange hur något görs eller utförs. De kan underordnas en annan regel, såsom ett krav eller en rekommendation. De kan även användas självständigt, och är då att betrakta som krav.

Förklaring

En förklaring är ett uttryck i ett dokumentets innehåll som förmedlar information. En förklaring kan uttrycka tillåtelse, möjlighet eller förmåga. Tillåtelse uttrycks med hjälpverbet **får**. Inom standardiseringen saknas rekommenderad nekande motsats till hjälpverbet **får**, förbud uttrycks med **ska inte** enligt reglerna för krav. Möjlighet och förmåga uttrycks med hjälpverbet **kan** (eller motsatsen **kan inte**).

READING INSTRUCTIONS FOR STANDARDS

These instructions cover the main principles for the use of provisions and external constraints in standardization deliverables.

Requirement

A requirement is an expression, in the content of a document, that conveys objectively verifiable criteria to be fulfilled, and from which no deviation is permitted if conformance with the document is to be claimed. Requirements are expressed by the auxiliary **shall** (or **shall not** for prohibition).

Recommendation

A recommendation is an expression, in the content of a document, that conveys a suggested possible choice or course of action deemed to be particularly suitable, without necessarily mentioning or excluding others. Recommendations are expressed by the auxiliary **should** (or **should not** for dissuasion).

Instruction

An instruction is expressed in the imperative mood and is used in order to convey an action to be performed. It can be subordinated to another provision, such as a requirement or a recommendation. It can also be used independently and is then to be regarded as a requirement.

Statement

A statement is an expression, in the content of a document, that conveys information. A statement can express permission, possibility or capability. Permission is expressed by the auxiliary **may**. There is no recommended opposite expression for the auxiliary **may** in standardization, prohibition is expressed by the use of **shall not** in accordance with the rules for requirements. Possibility and capability are expressed by the auxiliary **can** (its opposite being **cannot**).

Innehåll	Sida
Europeiskt förord.....	3
Orientering.....	4
1 Omfattning.....	5
2 Normativa hänvisningar.....	5
3 Termer och definitioner	5
4 Lista över signifikanta risker	6
5 Säkerhetskrav och/eller säkerhetsåtgärder	6
5.1 Grundkrav.....	6
5.1.1 Allmän bestämmelse.....	6
5.1.2 Stannplan för utrymning och insignaler	6
5.1.3 Återkallelseanordning	7
5.1.4 Manuell återkallelseanordning.....	7
5.1.5 Händelse vid driftstopp av hiss.....	7
5.1.6 Förbudsskylt	7
5.2 Krav på gränssnitt mellan återkallelseanordning och hissens styrsystem.....	7
5.3 Hissens beteende vid signal från återkallelseanordning.....	7
5.3.1 Allmänt	7
6 Verifiering av säkerhetskrav och/eller skyddsåtgärder.....	9
7 Information för användning.....	10
Bilaga A (informativ) Hisscenarier och gränssnitt	11
A.1 Hisscenarier som utgör en grund för tillämpningen av EN 81-73	11
A.2 Bestämmelse för återkallelseanordning och hissgränssnitt.....	12
Bilaga B (informativ) Underhållskrav	13
Bilaga ZA (Informativ) Förhållande mellan denna Europastandard och de väsentliga krav i EU-direktiv 2014/33/EU som den avser omfatta	14
Litteraturförteckning.....	16

Europeiskt förord

Detta dokument (EN 81-73:2020) har utarbetats av den tekniska kommittén CEN/TC 10 "Lifts, escalators and moving walks" vars sekretariat hålls av AFNOR.

Denna Europastandard ska ges status av nationell standard, antingen genom publicering av en identisk text eller genom tillkännagivande senast januari 2021 och motstridande nationella standarder ska upphävas senast juli 2022.

Observera att vissa delar av detta dokument kan omfattas av patenträttigheter. CEN ansvarar inte i någon del för identifiering av sådana patenträttigheter.

Detta dokument ersätter EN 81-73:2016.

Denna Europastandard är en revidering av EN 81-73:2016 med syftet att anpassa dess bilaga ZA till det nya formatet och de nya krav som fastställts i Europakommissionens begäran om standardisering "M/549 C (2016) 5884 final". Under denna revidering görs inga tekniska förändringar och de tekniska kraven i detta dokument är identiska med de i EN 81-73:2016.

Detta dokument har utarbetats under ett mandat till CEN av EU-kommissionen och Efta och stöder väsentliga krav i EU-direktiv.

När det gäller relationen med EU-direktiv 2014/33/EG, ändrat av direktiv 2006/42/EG, se den informativa bilagan ZA, som utgör en integrerad del av denna Europastandard.

Enligt CENs/Cenelecs interna bestämmelser är de nationella standardiseringsorganen i följande länder skyldiga att fastställa denna Europastandard: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Nordmakedonien, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Serbien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Turkiet, Tyskland, Ungern och Österrike.

Orientering

Detta dokument är en typ C-standard enligt SS-EN ISO 12100:2010.

De hissar som berörs och den utsträckning i vilken riskkällor, risksituationer och riskhändelser omfattas anges i avsnittet omfattning i detta dokument.

När avvikelser råder mellan reglerna i denna typ C-standard och de som framställs i en typ A- eller typ B-standard, har reglerna i denna typ C-standard företräde framför regler i andra standarder för hissar som har konstruerats och tillverkats i enlighet med reglerna i denna typ C-standard.

De funktioner som beskrivs i detta dokument avser automatisk återkörning av hisskorg till ett stannplan för utrymning och att hissen sätts ur drift.

Detta dokument behandlar

- a) minskning av risken för att trafikanter blir instängda i hisskorgen i händelse av brand i en byggnad,
- b) hjälpa brandmän/räddningstjänst att kontrollera att hissen inte innehåller några instängda trafikanter eftersom den kommer att stanna på stannplan för utrymning,
- c) minska risken för att trafikanter i hisskorgen exponeras för brand och rök.

Innehållet av detta dokument bygger på följande antaganden:

- återkallelseanordningen aktiverar signalen till hissen som medför en specifik reaktion hos hissen,
- byggnadskonstruktörer, arkitekter eller planerare ägnar särskild eftertanke åt att specificera återkallelse till hissar vid brand enligt detta dokument,
- det finns en tydlig åtskillnad mellan funktionen för återkallelseanordning och hissens styrningssystem, och
- återkallelseanordningen fungerar så som avses.

Detta dokument förutsätter att den som utformat byggnaden och hissinstallatören har avtalat följande:

- typ av återkallelsemetod och dess gränssnitt (se EN 81-20:2020, 0.4.2),
- typ och skydd av omkopplare vid manuell anordning för återkallelse,
- antal och placering av stannplan för utrymning,
- lämplig underhålls- och kontrollplan har upprättats, och
- huruvida hissen parkeras med dörrarna öppna eller stängda på stannplan för utrymning.

1 Omfattning

Detta dokument specificerar de särskilda villkor och säkerhetsregler som beskriver hissars funktion i händelse av brand i en byggnad, på grundval av återkallelsesignaler till hissarnas styrsystem.

Detta dokument är avsett för nya person- och varupersonhissar med alla typer av drivning. Det kan dock användas som utgångspunkt för att förbättra säkerheten i befintliga person- och varupersonhissar

Detta dokument är inte avsett för:

- hissar som fortsätter vara i drift i händelse av brand, t.ex. brandbekämpningshissar enligt definitionen i EN 81-72:2020,
- hissar som används för evakuering av en byggnad.

2 Normativa hänvisningar

Följande dokument hänvisas till i texten på så sätt att deras innehåll, helt eller delvis, utgör krav i detta dokument. För daterade hänvisningar gäller endast den angivna utgåvan. För odaterade hänvisningar gäller den senaste utgåvan av det angivna dokumentet (inklusive eventuella tillägg).

EN 81-20:2020, *Safety rules for the construction and installation of lifts – Lifts for the transport of persons and goods – Part 20: Passenger and goods passenger lifts*

EN 81-50:2020, *Safety rules for the construction and installation of lifts – Examinations and tests – Part 50: Design rules, calculations, examinations and tests of lift components*

EN 81-72:2020, *Safety rules for the construction and installation of lifts – Particular applications for passenger and goods passenger lifts – Part 72: Firefighters lifts*

EN 81-77:2018, *Safety rules for the construction and installations of lifts – Particular applications for passenger and goods passenger lifts – Part 77: Lifts subject to seismic conditions*

EN ISO 7010:2020, *Graphical symbols – Safety colours and safety signs – Registered safety signs (ISO 7010:2019)*

EN ISO 12100:2010, *Safety of machinery – General principles for design – Risk assessment and risk reduction (ISO 12100:2010)*